

Onze reactie en wensen na inbreng Alliantie tijdens de Raadsvergadering van 12 maart 2020

Tijdens de bijeenkomst van de Gemeenteraad werden veel vragen gesteld aan de Alliantie. Wij konden daar niet op reageren. Evenmin op de technische briefing die de Alliantie eerder voor u verzorgde. In de wandelgangen hoorden wij dat de Alliantie gereageerd heeft op mijn insprektekst in 2019. Hieronder vindt u onze reactie. Tijdens de bijeenkomst van de Gemeenteraad op 12 maart heeft niemand van u ons gevraagd wat wij van Gemeente Waterland verwachten. Hieronder vindt u onze wensen in deze.

Samengevat vragen wij Gemeente Waterland :

1. er bij de Alliantie op aan te dringen (onafhankelijk) onderzoek te laten doen naar hergebruik van basalt, bijvoorbeeld door **achterstallig onderhoud** te doen. Gemeente zou ook moeten aandringen om het gesprek met bewoners en onafhankelijke deskundigen te openen over de **vorm en de plaats van de steunberm** aan de buitenkant van de dijk in Uitdam. In dat gesprek moet ook aan de orde komen hoe tot een uitvoering te komen waarbij ringslangen e.a. reptielen, kleine zoogdieren en vogels/eenden zo weinig mogelijk schade ondervinden in het Natura 2000-gebied waar we het hier over hebben, het Markermeer
2. samen met Gemeente Amsterdam, de provincie, HHNK en bewoners van Uitdam te zoeken naar een oplossing voor Uitdammers die naar Amsterdam, Utrecht, Amersfoort en de wereld daarachter willen. Beter nog: te zoeken naar oplossingen waarbij de **weg tussen Uitdam en Durgerdam** voor Uitdammers niet 3 jaar wordt afgesloten.
3. erop aan te dringen dat er in Uitdam **maatwerk** zal zijn, om de **risico's voor de huizen** zoveel mogelijk te beperken. Maatwerk ook om te voorkomen dat in sommige huizen de zon niet meer binnen komt, de lucht niet meer te zien zal zijn, alleen omdat individuen van de Alliantie "geen lappendeken" willen, "het geen gezicht vinden als het ene stukje dijk wat hoger is dan een stukje aan de andere kant van het dorp." Met waterveiligheid heeft de verhoging in Uitdam noord niets te maken is ons verzekerd door de projectmanager zuid Mirjam van der Molen en door de toenmalige directeur van het Hoogwaterbeschermingsprogramma Richard Jorissen, betrokken bij de gesprekken onder voorzitterschap van de Deltacommissaris in Uitdam.
4. met bewoners en Europarcs opnieuw om de tafel te gaan om een goede plek voor een **op/afrit** te bespreken

Toelichting:

Steenbekleding

De Alliantie zegt: "Het dorp Uitdam heeft de wens geuit om de dijk zoveel mogelijk groen te houden. Het huidige ontwerp voldoet zo maximaal mogelijk aan deze wens, dat betekent dat de dijk groen wordt waar het kan. Hij wordt echter minder groen dan nu: de dijk wordt groen met uitzondering van de berm. De berm krijgt steenbekleding om te kunnen voldoen aan de eisen voor waterveiligheid."

Die betonnen steenbekleding waar de Alliantie het hierboven over heeft is maar liefst 13 m breed. Dat kun je geen groene dijk meer noemen, terwijl met de Deltacommissaris wel altijd is gesproken over een groene dijk. Toen bewoners op de inloopbijeenkomst kwamen en de keus kregen voorgelegd tussen licht- en donkergrijs beton voelden zij zich verraden omdat er geen overleg had plaatsgevonden over dat massale betonnen buitentalud als definitief ontwerp. De Alliantie beschrijft ook zonder schaamte hoe zij die "bewonersbetrokkenheid" hebben vormgegeven nadat zij twee soorten beton hadden voorgesorteerd. In een enquête die onder ongeveer 2400 mensen was uitgezet en waar nog geen 70 mensen op hebben gereageerd kon men kiezen tussen licht- of donkergrijs beton en of men liever een sierrandje onder of bovenaan het beton wilde. Er waren inloopbijeenkomsten met prachtige presentaties waarna men alleen toelichtende vragen mocht stellen. Op de vraag of basalt ook onderzocht was, was het antwoord "neen", omdat basalt arbotechnisch niet mogelijk zou zijn. Steenzetbedrijven ontkennen dit. Zij zetten nu ook met de hand basaltblokken in Zeeland, Den Oever en Amsterdam. Toen dit argument niet bleek te kloppen zei de Alliantie dat er niet genoeg mensen waren die dit werk konden uitvoeren. Ook dit werd ontkend door de steenzetbedrijven. Toen dit argument dus ook niet meer opging zei de projectmanager van de Alliantie dat basalt twee jaar zou duren. Bij dat argument lachten de steenzetbedrijven: "Wel als ik het in mijn eentje moet doen". Dat basalt en noordse steen niet zouden voldoen aan Waterveiligheidseisen is vóór 12 maart 2020 nooit eerder als argument genoemd. Wel dat de steenbekleding is afgekeurd, maar dat zou heel goed met achterstallig onderhoud te maken kunnen hebben. Bovendien laten basalt en noordse steen als steenbekleding niet alleen veel bloemen en groen toe, maar zij vormen

ook een prima habitat voor veel kleine zoogdieren (en dus roofvogels), ringslangen en voor nesten van bijv. futen en meerkoeten. Onderaan de dijk een steunberm is ook mooier als versterking van de huidige keien dan halverwege het talud. Achterstallig onderhoud kan ook geen vrijbrief zijn om de dijk als monument zodanig aan te tasten als nu wordt voorgesteld. (zie hiervoor monumentenverordening).

Wij vragen gemeente Waterland bij provincie en HHNK aan te dringen op het (laten) onderzoeken of de huidige historische steenbekleding in Uitdam behouden kan blijven door het plegen van achterstallig onderhoud. De geplande steunberm van 5 m zou – zoals bedoeld – onder aan het talud moeten komen i.p.v. een steunberm in de vorm van een boulevard (6 m) halverwege het talud. Bij dit onderzoek zouden ook de steenzetbedrijven en bewoners betrokken moeten worden. Op waterveiligheid is basalt eerder onderzocht en werd destijds juist geroemd om zijn golfbrekende werking. Wij vragen gemeente Waterland ook het rapport op te vragen waaruit blijkt waarop de huidige steenbekleding is afgekeurd.

Wegafsluiting en JLD als mogelijke oplossing; JLD als erkende, toepasbare techniek.

De Alliantie zegt al ca. 2 jaar nauw contact met alle betrokken partijen over de wegafsluiting te onderhouden. Bewoners van Uitdam, die direct ernstig last zullen hebben van die wegafsluiting, vooral als die (deels) samenvalt met de N247 zijn nooit betrokken. Tijdens periodieke “Bouwklinkbordgroepen”, waar ook iemand van de Dorpsraad aan deelneemt, worden de plannen toegelicht en feedback verzameld. Men krijgt er te horen wanneer de weg volgens planning dicht gaat en voor hoe lang, maar men voelt zich niet verantwoordelijk een oplossing te vinden. Zo'n oplossing denken wij wel te zien. De weg gaat dicht ter hoogte van het Kinselmeer. Daar is aan de binnenkant van de dijk onvoldoende ruimte om een tijdelijke weg te maken naast de huidige weg waar gewerkt moet worden. Met de toepassing van de JLD-verankeringstechniek kan dat stuk weg in ongeveer 6 weken aan de binnenkant versterkt worden. Voor de hoogte en buitenwaartse stabiliteit kan de Alliantie dan de dijk volgens plan versterken in grond. Dat kan vanaf de buitenkant van de dijk. Met deze hybride oplossing hoeft de weg niet 2 à 3 jaar dicht. Ook tijdens die 6 weken die JLD nodig heeft voor de binnenwaartse versterking is de weg dan 's avonds en 's nachts open. En zelfs overdag voor aanwonenden inclusief Uitdammers, maar overdag moet men wel rekening houden met verkeershinder. Voor een reactie van de Alliantie dat de JLD-techniek niet als 'bewezen techniek' bestempeld kan worden en dat deze techniek alleen geschikt is voor 'kleinschalige toepassing in de praktijk' verwijs ik naar de aanvulling op het ENW-advies. Ook deze aanvulling is te vinden op de site van ENW.

Toelichting op de in het ENW-advies gebruikte term 'kleinschalig':

Een versterkingsmaatregel uitgevoerd in grond heeft in de meeste gevallen de voorkeur van de beheerder. Als dit vanwege de lokale of andersoortige situatie niet mogelijk is, worden alternatieve oplossingen onderzocht, zoals bijvoorbeeld vernagelingstechnieken. De in het advies gebruikte term 'kleinschalig' heeft dan ook betrekking op de aard van de techniek en niet zo zeer op voorzichtigheid ten aanzien van de techniek zelf.

M.a.w.: Omdat HHNK/Alliantie de voorkeur geeft aan versterking in grond, komen constructieve oplossingen pas in beeld als er volgens HHNK/Alliantie geen versterking in grond mogelijk is. Dat de weg daarvoor zo lang dicht moet vindt men kennelijk geen probleem en voor de bewoners van de campings (de weg ligt op Amsterdams grondgebied) is bereikbaarheid geregeld. Voor bewoners van Uitdam niet.

De term 'bewezen techniek' is bij geen enkel nieuwe toepassing mogelijk. Dit vanwege dat omstandigheden waarvoor ontworpen wordt immers ook nog niet zijn voorgekomen. Door aan de nieuwe techniek de juiste monitoring te koppelen kan wel het gedrag onder normale omstandigheden of omstandigheden die wel vaker voorkomen geanalyseerd worden en de betrouwbaarheid vergroten. JLD heeft een solide volledig geïntegreerd methode om de ankers permanent te kunnen monitoren als standaard opgenomen.

Wij vragen daarom aan Gemeente Waterland in het belang van haar bewoners in Uitdam druk uit te oefenen op HHNK/Alliantie om met JLD, wegbeheerders, bewoners, provincie te onderzoeken of met (of zonder) toepassing van de JLD-techniek een oplossing gevonden kan worden waardoor de weg niet 2 à 3 jaar hoeft te worden afgesloten danwel een deugdelijke omrijdroute gevonden kan worden.

Maatwerk en risico's voor de huizen

In Uitdam zijn er huizen die dicht op de dijk staan of verder weg van de dijk, huizen die onderheid zijn en huizen die niet onderheid zijn. Om de risico's voor huizen zoveel mogelijk te beperken is maatwerk geboden. De Alliantie zegt: “Zoals aangegeven wordt het ontwerp van de dijk bij Uitdam op dit moment verder uitgewerkt: er is dus nog geen definitieve uitwerking van de constructie bekend. Bij de keuze voor de constructie en techniek staan zowel waterveiligheid als veiligheid van de omgeving, omwonenden en panden, centraal.” Kennelijk gaat de Alliantie er ook in dit geval weer van uit dat bewoners pas mogen meepraten als er een DO (definitief ontwerp) is.

Wij vragen gemeente Waterland er bij HHNK/Alliantie op aan te dringen de bewoners (en externe deskundigen) nu al te betrekken in deze fase van VO (voorlopig ontwerp) naar DO (definitief ontwerp) zoals ook was beloofd door de landsadvocaat van HHNK tijdens de zitting bij de RvS, zoals Provinciale Staten ook in een breed gedragen motie als voorwaarde had gesteld voor de VvGB en zoals ook door de

minister nog eens bevestigd in een brief aan bewoners.

Bewonersparticipatie

Een lange rij van niet waargemaakte beloftes (zie ook hierboven): de motie van Provinciale Staten, de belofte van de landsadvocaat namens HHNK, de brief van de minister, de woordvoerder van de Provincie die toegeeft dat dit niet goed gegaan is. En dan hebben we ook nog de Code Maatschappelijke Participatie. HHNK/Alliantie maakt een eindontwerp en presenteert dat aan de bewoners gevolgd door de vraag: zijn er nog vragen? Er kan dan geen komma of punt meer aan veranderd worden. Wel belooft men dan in een klankbordgroep dat bewoners straks wel mogen meepraten over waar de bankjes komen te staan. Zie hiervoor ook bovengenoemd citaat: *“er is dus nog geen definitieve uitwerking van de constructie bekend.”* Pas daarna wordt “bewonersparticipatie” gepland.

Wij vragen Gemeente Waterland aan te dringen op bewonersparticipatie op alle bovengenoemde onderwerpen, in het hele traject van Voorlopig Ontwerp tot Definitief Ontwerp. Gezien deze genoemde voorwaarde bij de VvGB zou gemeente Waterland geen enkele vergunning moeten afgeven.

N.b. Een van de bewoners uit Uitdam heeft v.a. januari 2017 tot eind 2019 11 e-mails en brieven (!!!) gestuurd aan de Gemeente en één Alliantie over de verplaatsing van de in- en uitrit van Europarcs. De Alliantie antwoordde dat de Alliantie daar niet over gaat. De gemeente heeft één keer een ontvangstbevestiging gestuurd, maar nooit een antwoord.

Met vriendelijke groet,
Joke van der Meer,
Stichting Zuyderzeedijk.